

VIVÈNCIES QUE ENS QUEDEN D'EN JOAN VICENTE

Josep Maria Bastida

I. L'Univers fet present

No pocs consideren que nosaltres tots som univers, tot el que som i vivim; en l'univers vivim, ens movem i existim. És l'Univers l'explicació i comprensió del nostre origen i finalització existencials.

Pot no ser tan agosarat de pensar que la vida en ella mateixa és un seguit de preguntes en funció d'una resposta darrera; precisament el nostre company tenia un tarannà d'anar-se preguntant sobre el què i el per què de tot. Es preguntava per tal d'anar experimentant. Era la manera personal d'anar caminant endavant tot posant-se fites, que li eren referències en la personal caminada, llarga -que li va durar tant com la pròpia existència- fins a concloure el seu retorn als orígens.

Les preguntes com també les respostes, en Joan amava de compartir-les en un estil ben transversal. Pot no ser cap desvariejament de pensar que el seu afany encuriosit continua vagant entre la Matèria, en la física quàntica; flora, fauna, tota l'aventura antropològica continuen essent l'objecte principal en la nova manca de instal·lar-se en la Vida. En tot cas la suprema harmonia del viure en present ja no està sotmès a la intempèrie del que és efímer; en canvi una quietud creativa perenne s'imposa, superant per sempre més l'entossudit Sísif.

No és freqüent que una persona connecti, desvetllant, amb les diverses generacions amb les quals ha compartit la vida. En el cas d'en Joan tots els que el tractàvem de prop ens hem fet ressò coral de com se'ns estimulava la intel·ligència, o bé se'ns aconsellava la voluntat:

- De manera que hem après a viure, a millorar en bé de les necessitats de les persones.
- Hem comprès que els fòssils que anàvem a buscar i hem trobat ens vinculen al nostre sistema solar, a la galàxia, a l'univers sencer.
- Jo també vaig aprendre de les plantes i dels arbres (aquest mineral de la Cerdanya conté la fulla de l'*Alnus*, el vern).
- A Santa Coloma uns centenars de privilegiats, amb estudis o sense ells, amb carrera complerta o bé només primària, durant desenes d'anys hem tingut una companyia que compartia i acompanyava tothom.

- I quan vam aprendre a desengrunar, analitzar sobre l'origen dels homínids, tot allò que ens hi acosta o bé ens va diferenciant uns dels altres.
- Tantes coses que individualment o col·lectivament aprenguérem, podrem vitalitzar-ho, difondre-ho, dur-ho a la pràctica, a fi que res que hàgim après no s'esvaeixi en endavant. A partir d'aquí fem una crida de cara a mantenir el foc i abrandar-lo del Centre d'Estudis de la Natura.

2. Nosaltres i les transformacions necessàries

A Santa Coloma, per exemple, com a tants topants de la nostra geografia s'hi operen canvis en les persones i en el medi . Es dóna quan aprenem a atendre les realitats de la vida mateixa i les seves perspectives, de manera que endevinem que podem ser autors de la promoció col·lectiva com una autèntica universitat del carrer; aquesta universitat popular és atesa per les persones que volen ser fidels a un plantejament dinàmic de la nostra existència. Esmentem coralment el tipus de pràctica que hi vivim:

- Sempre considerem que ja és bo, reunir-se per trobar-se, per posar en comú els problemes reals; com també per rebre informació planera d' alguna matèria sobre el que ha anat vivint la persona humana en la seva aventura pel planeta (aquest bocí de l'univers). El nostre home savi sempre hi és present, és clar, si bé no cal pas que sempre sigui la veu dominant), no de "savi", més aviat fa de company de viatge per qualsevulla de les aventures que es tracti. Això sí sempre hi aporta en la mesura del resultat de les seves investigacions o coneixements.
- Qui en sàpiga més d'una matèria n'exposarà els resultats que ha aconseguit, i allò que ha estat motiu d'exposició podrà ser discutit i s'arribarà a conclusions provisionals.
- Sempre busquem la manera de posar en comú la percepció que cadascú té de qualsevol contingut que tenim. Fins i tot incloem els nostres sentiments i els límits de les percepcions que tenim, la comprensió o bé ignorància d'una matèria no és pas motiu per amagar-la, més aviat per ventilar-la entre tots. De la franquesa i senzillesa en surt la llum, nous conceptes que s'assimilen, més amplis horitzons.
- Ens adonem que problemes, objectes, preocupacions de casa o de carrer podem traslladar-los al Centre d'Estudis, i tantes coses com ací debatem i desentranem ens serveixen pel viure de cada dia. Es va liquidant, doncs, el perill de divorci entre la vida de cadascú amb la informació, formació,

mirada més realista de tots i sobre tot. Potser fins aprenem a viure un poc per damunt de les circumstàncies exigents de la vida.

- Poc a poc anem copsant que preval el que som per sobre del tenir, del que usem, del consumisme, del fer calés. Això ens acosta a ser feliços de viure amb moderació.
- Percebem que el Centre té molt poca ideologia, i la que s'hi viu, encara no s'imposa. Per contra ens interessem més espontàniament en el moment de desplegament de cadascuna de les branques de les Ciències Naturals.
- No es pot estimar el que no es coneix. Aprenem a conèixer el País bo i trepitjant-lo. I a les persones, tot tractant-les com iguals, pel que som, no pel que tenim; dels càrrecs o posicions que ocupem en la vida. Així com ha de ser en servei a la col·lectivitat tot allò que cadascú ha obtingut en la vida.

No és qüestió de fer patriotes, sinó, ben al contrari, d'anar-nos promovent com a persones. Les persones no cauen del cel; van incorporant-se a les realitats que en cercles concèntrics troben davant seu i aprenen a tenir-hi un joc dialèctic constructiu, transformador. Cosa que estableix un anar donant i rebent tota mena de continguts, coneixements, expressió de sentiments. Unes persones que van modulant-se en el seu contacte quotidià amb el medi, a totes les escales (abans parlàvem de relació en cercles concèntrics cada cop més amplis) mai no seran víctimes fàcils dels agents amb intenció devoradora, només -o principalment- empesos per la necessitat de fer país, fer patriotes que no és altra cosa que utilitzar les persones en funció dels propis objectius, lluny dels objectius de crear condicions per tal que les persones creixin autònomament, amb sentit crític i així puguin esdevenir agents de canvi.

Els participants en les activitats del Centre comencen a obrir els ulls a l'entitat territorial, a tots els nivells, i de manera pausada, constant, van aprenent a tenir-hi una relació autèntica, viva. - Tu, d'on ets? I Cadascú respondrà a la seva idiosincràsia i alhora responent a les vivències viscudes de forma intransferible, però difícilment metafísica, com qui ha de contestar sobre l'essència d'un país.

Resumir el que han viscut una colla de persones durant unes quatre generacions no és tasca fàcil. L'important és ser precís i donar relleu a allò que eren els mòbils del que fèiem i connectar amb la societat que ens ha tocat de viure per si podem contribuir a millorar-la. L'entusiasme de trobar-nos al local, aportar cadascú en feina i idees, participar en el possible en les excursions, sovint al treball de camp.

Saber que no podem refugiar-nos en la queixa, el desànim, l'excusa que els altres no fan res.

A voltes tenim raó de dir que l'Administració és lluny de les nostres inquietuds; els polítics, a voltes, es corrompen o perden de vista que el servei és l'única manera d'interpretar dignament el seu paper, cosa que poden acabar oblidant-ho. I que la gent només es preocupa de l'immediat, el seu quotidià, que sovint els és prou exigent.

Ara bé hi ha una certesa, que una munió de col·lectius, ací i allà es mouen, disposen una sensibilitat per a respondre davant el que és antic i el que és nou. Formen part de l'Energia suprema, creadora, primordial compresa en el Tot. Una altra vegada en Joan ens ha avançat i ja n'està rebent un tast il·limitat. Presumiblement ell pot fruit de més respostes que preguntes.

On el futur és només present. Gràcies per haver pres la davantera!